

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

17 Σεπτεμβρίου 2025

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 4944

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 878

Τροποποίηση της υπ' αρ. 22766/09-04-2020 (Β' 1386) Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΟΤΑ α' και β' βαθμού, συνδέσμων Δήμων και Νομικών Προσώπων: ΟΤΑ Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Αλληλεγγύης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση «Αντώνης Τρίτσης».

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ -
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 69 του ν. 4509/2017 «Μέτρα θεραπείας ατόμων που απαλλάσσονται από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής και άλλες διατάξεις» (Α' 201).

2. Τον ν. 5140/2024 «Νέο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και συμπληρωματικές διατάξεις» (Α' 154).

3. Την παρ. 5 του άρθρου 130 του ν. 4635/2019 «Επένδυση στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α' 167).

4. Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).

5. Την παρ. 7 του άρθρου 53 του ν. 4314/2014 «Α) Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του ν. 3419/2005 (Α' 297) και άλλες διατάξεις» (Α' 265).

6. Τα άρθρα 72, 100, 164, 264, 266Α του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α' 87).

7. Τον ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α' 147).

8. Τον ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143).

9. Το άρθρο 176 και την παρ. 4 του άρθρου 209 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α' 114).

10. Την παρ. 3 του άρθρου 2 και το άρθρο 4 του ν. 3965/2011 «Αναμόρφωση πλαισίου λειτουργίας Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών, Σύσταση Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας και άλλες διατάξεις» (Α' 113).

11. Το άρθρο 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), όπως διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

12. Το π.δ. 142/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών» (Α' 181).

13. Το π.δ. 141/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Εσωτερικών» (Α' 180).

14. Το π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130).

15. Το π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023» (Α' 130).

17. Το π.δ. 50/2024 «Σύσταση Γενικών Γραμματειών, κατάργηση Γενικής Γραμματείας και Ειδικών Γραμματειών» (Α' 138)

18. Το π.δ. 95/1996 «Οργανισμός του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων» (Α' 76).

19. Το π.δ. 169/2013 «Ρύθμιση θεμάτων χορήγησης δανείων σε ΟΤΑ και σε άλλους φορείς από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων» (Α' 272).

21. Το π.δ. 32/2024 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 91).

22. Το π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131).

24. Την υπό στοιχεία 102928 ΕΞ 2023/10.7.2023 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Οικονομικών, Αθανάσιο Πετραλιά» (Β' 4441).

25. Την υπ' αρ. 34/13.01.2012 (Β' 55) απόφαση του Υπουργού Οικονομικών περί έγκρισης της

3427/22.12.2011 απόφασης του Δ.Σ. του Τ.Π. και Δανείων με την οποία προσδιορίζονται τα στοιχεία του Ενεργητικού και Παθητικού που εντάσσονται στον εμπορικό κλάδο του Ταμείου.

26. Την υπ' αρ. 2/23510/0094/09.04.2012 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών «Κανονισμός του Τ.Π. και Δανείων».

27. Την υπ' αρ. 134453/23.12.2015 κοινή υπουργική απόφαση «Ρυθμίσεις για τις πληρωμές των δαπανών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων - ΠΔΕ» (Β' 2857).

28. Την υπ' αρ. 22766/09-04-2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης, Εσωτερικών και Υφυπουργού Οικονομικών «Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΟΤΑ α' και β' βαθμού, συνδέσμων Δήμων και Νομικών Προσώπων: ΟΤΑ Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Αλληλεγγύης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση "Αντώνης Τρίτσης"» (Β' 1386).

29. Την ανάγκη ενίσχυσης των ΟΤΑ α' και β' βαθμού, των Συνδέσμων Δήμων και των νομικών προσώπων των ΟΤΑ με ένα καινοτόμο, ευέλικτο και στοχευμένο αναπτυξιακό πρόγραμμα, για την ενίσχυση της αναπτυξιακής προοπτικής, την ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας και την εξομάλυνση των συνεπειών της οικονομικής κρίσης και την άρση των οικονομικών επιπτώσεων από την πανδημία του κορωνοϊού COVID 19.

30. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού.

31. Την υπό στοιχεία ΓΔΟΑΤΑΑΠ/192/2025 εισήγηση.

32. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ - ΜΙΤΟΣ, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

1. Αντικαθίσταται η παρ. 3 του άρθρου 1 της υπ' αρ. 22766/09-04-2020 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης, Εσωτερικών και του Υφυπουργού Οικονομικών «Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΟΤΑ α' και β' βαθμού, συνδέσμων Δήμων και Νομικών Προσώπων: ΟΤΑ Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Αλληλεγγύης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση "Αντώνης Τρίτσης"» (Β' 1386) ως εξής:

«3. Η προγραμματική περίοδος είναι τα έτη 2020-2028, με δυνατότητα παράτασης με σκοπό την ολοκλήρωση των ήδη ενταγμένων έργων.»

2. Προστίθενται παρ. 8 και 9 στο άρθρο 6 της υπ' αρ. 22766/09-04-2020 κοινής υπουργικής απόφασης ως εξής:

«8. Από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας επιλέξιμα έργα για χρηματοδότηση είναι έργα ύδρευσης, αποχέτευσης και διαχείρισης αστικών λυμάτων, κατασκευής και αναβάθμισης δημοτικών κτιρίων, συμπεριλαμβανομένων σχολικών μονάδων κάθε βαθμίδας και αθλητικών χώρων, αγροτικής οδοποιίας, αστικής αναζωογόνησης, αξιοποίησης κτιριακού αποθέματος των δήμων και συντήρηση δημοτικών αθλητικών χώρων, σχολικών μονάδων, προσβασιμότητα ΑμΕΑ.

9. Από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας στο πρόγραμμα μπορούν να εντάσσονται έργα δήμων που έχουν ήδη υποβληθεί στην ΕΥΔΕ-ΥΠΕΣ.».

3. Τροποποιείται το τέταρτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 12 της υπ' αρ. 22766/09-04-2020 κοινής απόφασης

των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης, Εσωτερικών και του Υφυπουργού Οικονομικών «Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΟΤΑ α' και β' βαθμού, συνδέσμων Δήμων και Νομικών Προσώπων: ΟΤΑ Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Αλληλεγγύης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση "Αντώνης Τρίτσης"» (Β' 1386) και διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Οι αναθέσεις δημοσίων συμβάσεων για την εκτέλεση των έργων προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών, καθώς και οι τροποποιήσεις τους, υπάγονται στις διατάξεις του ν. 4412/2016. Οι εγκρίσεις των τευχών δημοπράτησης των έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών πραγματοποιούνται με ευθύνη του δικαιούχου και με αποφάσεις του αρμόδιου, κατά περίπτωση, οργάνου της αναθέτουσας αρχής, επί τη βάση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των αποφάσεων ένταξης. Σε περίπτωση σημαντικής διαφοροποίησης του φυσικού ή οικονομικού αντικειμένου ή του χρονοδιαγράμματος της ενταγμένης πράξης, απαιτείται τροποποίηση της απόφασης ένταξης, κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Αξιολόγησης της παρ. 4 του άρθρου 69 του ν. 4509/2017.

Σε περιπτώσεις σημαντικής διαφοροποίησης του φυσικού ή του οικονομικού αντικειμένου έργου που έχει ενταχθεί στο Πρόγραμμα «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ Ι» και μεταφέρθηκε στο παρόν Πρόγραμμα δυνάμει της υπ' αρ. 829/18.6.2020, (ΑΔΑ: ΩΕΩΤ46ΜΤΛ6-ΕΥΤ) απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών, είναι δυνατή η υπέρβαση του πλαισίου των Προσκήσεων του Προγράμματος «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ Ι» (βάσει των οποίων εντάχθηκαν), προκειμένου να εξασφαλιστεί η ομαλή υλοποίηση και ολοκλήρωσή τους, κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Αξιολόγησης της παρ. 4 του άρθρου 69 του ν. 4509/2017, όπως ισχύει.»

4. Στην παρ. 2 του άρθρου 11 της υπ' αρ. 22766/09-04-2020 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης, Εσωτερικών και του Υφυπουργού Οικονομικών «Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΟΤΑ α' και β' βαθμού, συνδέσμων Δήμων και Νομικών Προσώπων: ΟΤΑ Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Αλληλεγγύης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση "Αντώνης Τρίτσης"» το δεύτερο εδάφιο τροποποιείται ως προς την προθεσμία, το τρίτο εδάφιο καταργείται, προστίθεται νέο τρίτο εδάφιο και η παρ. 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Στις περιπτώσεις: α) δικαιούχων που δεν κάνουν ορθή και σύννομη χρήση των πόρων του Προγράμματος, όπως αυτό διαπιστώνεται από την ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ ή ελεγκτικά όργανα που ελέγχουν τις ενέργειες και τις δαπάνες των δικαιούχων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, β) έργων που δεν είναι ολοκληρωμένα και λειτουργικά κατά τη λήξη του Προγράμματος, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 3 του άρθρου 1 της παρούσας ή γ) μη τήρησης της υποχρέωσης της παρ. 6 του άρθρου 12, η πράξη απεντάσσεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η δανειακή σύμβαση καταγγέλλεται, πληρωμή των δανειακών υποχρεώσεων παύει να χρηματοδοτείται από το ΠΔΕ και ο δικαιούχος υποχρεούται να επιστρέψει στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων το σύνολο του ποσού που έχει εκταμιευθεί προς αυτόν από το συνομολογηθέν δάνειο, ανεξάρτητα από τα ποσά που έχουν αποδοθεί από το ΠΔΕ για την αποπληρωμή των δανειακών υποχρεώσεων του, καθώς και το σύνολο του ποσού που αφορά σε κάθε

είδους έξοδα και λοιπές δαπάνες συνολογησης και εξόφλησης του δανείου αυτού. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Αξιολόγησης, η πράξη απεντάσσεται στην περίπτωση που ο δικαιούχος δεν κινήσει τη διαδικασία δημοπράτησης του φυσικού αντικείμενου, όπως αυτό περιγράφεται στην απόφαση ένταξης, εντός δεκαοχτώ (18) μηνών από την έκδοση της απόφασης ένταξης, εκτός εάν η καθυστέρηση οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας, οπότε η σχετική προθεσμία παρατείνεται για τον απολύτως αναγκαίο χρόνο. Η τήρηση της προθεσμίας ελέγχεται από την ΕΥΔΕ/ΥΠΕΣ ως φορέα διαχείρισης του προγράμματος».

Άρθρο 2

Κατά τα λοιπά ισχύει η υπ' αρ. 22766/9.4.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Εσωτερικών και του Υφυπουργού Οικονομικών «Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΟΤΑ α' και β' βαθμού, συνδέσμων Δήμων και Νομικών Προσώπων ΟΤΑ: Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Αλληλεγγύης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση "Αντώνης Τρίτσης"» (Β' 1386).

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση καταλαμβάνει και τις προτάσεις (αιτήσεις ένταξης) που έχουν ήδη υποβληθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος και δεν έχουν ενταχθεί ακόμη σε αυτό, καθώς και το σύνολο των προσκλήσεων που έχουν εκδοθεί μέχρι την έναρξη ισχύος της παρούσας ή πρόκειται να εκδοθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 16 Σεπτεμβρίου 2025

Οι Υπουργοί

Υφυπουργός Εθνικής
Οικονομίας
και Οικονομικών

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΑΛΙΑΣ

Εσωτερικών

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αιτήματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
 - Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσauξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσauξάνεται κατά 0,30 €.
 - Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.
 - Υπάρχει δυνατότητα ετήσιας συνδρομής οποιουδήποτε τεύχους σε έντυπη μορφή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

- Α.** Αποστολή των εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**. Σχετικές εγκύκλιοι και οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Εθνικού Τυπογραφείου (**www.et.gr**) στη διαδρομή **Ανακοινώσεις → Εγκύκλιοι**.
- Β.** Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσίευματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: **Καποδιστρίου 34, 10432 Αθήνα**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γραφείο 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημοσιευτέας Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα έως και Παρασκευή: 8:00 - 13:30

* 0 2 0 4 9 4 4 1 7 0 9 2 5 0 0 0 4 *